

ALTERNATİF ÖLÇME DEĞERLENDİRME İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ: BİR İÇERİK ANALİZİ

Araştırma Makalesi / Research Article

Şahin, Ç. & Kaya, G (2020). Alternatif Ölçme Değerlendirme ile İlgili Yapılan Araştırmaların İncelenmesi: Bir İçerik Analizi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 798-812.
DOI: 10.30783/nevsosbilen.783191

Geliş Tarihi: 20.08.2020.
Kabul Tarihi: 30.12.2020
E-ISSN: 2149-3871

Çavuş ŞAHİN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü
csahin25240@yahoo.com
ORCID No: 0000-0002-4250-9898

Gözde KAYA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı
kayagozde37@gmail.com
ORCID No: 0000-0002-5996-5603

ÖZ

Bu çalışmanın amacı YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde ve DergiPark'ta yayınlanan alternatif ölçme değerlendirme ile ilgili tez ve makalelerin belirlenen ölçütlere göre içerik analizini yapmak ve yıllara göre çalışmaların nasıl bir değişim gösterdiğini belirlemektir. Yapılan çalışma derleme çalışması olup; içerik analizine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen 27 tez ve 18 makale içerik analizine tabi tutulmuştur. Makale ve tez seçiminde ise eğitimde Yapılandırmacı (constructivist) yaklaşıma geçilen tarih esas alınmıştır. Bu yüzden 2008 yılı ile 2020 yılları arasındaki çalışmaların seçilmesine dikkat edilmiştir. Çalışma kapsamına alınan her tez ve makale "Tez/Makale Kodlama Formu" kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmaya dahil edilen makale ve tezler form da yer alan; çalışmaların yöntemi ve modeli/deseni, tezin yayınlandığı yıl, kullanılan veri toplama araçları, araştırma odak konu alanı, örneklem büyüklüğü ve örneklem türüne göre incelenmiştir. Elde edilen veriler frekans değerlerine göre yorumlanmış ve tablolar halinde sunulmuştur. Verilerin analiz edilmesi sonucunda en fazla çalışmanın 2018 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte incelenen çalışmalarda en fazla kullanılan yöntemin nicel, en az kullanılan yöntemin ise nitel araştırma yöntemi olduğu tespit edilmiştir. Çalışmalardaki örneklem büyüklüğü ile örneklem türüne bakıldığında en fazla 101-300 kişilik bir örneklem aralığında çalışmaların yoğunlaştığı ve en fazla tesadüfi örnekleme yönteminin kullanıldığı görülmektedir. Çalışmalar odak konu alanlarına göre incelendiğinde; en fazla çalışmanın öğretmen/ öğretmen adayı görüşleri konu alanında yapıldığı ve en fazla kullanılan veri toplama aracının da anket ile görüşme formu olduğu ortaya koyulmuştur. Yapılan çalışma, lisansüstü tez ve makalelerdeki yönelimleri belirleyerek gelecek çalışmalara yol gösterici olmasından dolayı önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Ölçme Değerlendirme, İçerik Analizi, Yapılandırmacılık.

A REVIEW OF THE RESEARCH ON ALTERNATIVE ASSESSMENT-EVALUATION: A CONTENT ANALYSIS

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the content of theses and articles about alternative assessment and evaluation published in YÖK National Thesis Center and DergiPark according to the determined criteria and to determine how the studies have changed over the years. The aims of the study are analyzed as review studies and the study was conducted based on content analysis. In the study, 27 theses and 18 articles selected by purposeful sampling method were subjected to content analysis. In the selection of the article and thesis, the date of transition to the constructivist approach in education was taken as the criterion. Therefore, attention has been paid to the selection of studies between 2008 and 2020. Each thesis and article included in the study were subjected to content analysis using the "Thesis / Article Coding Form". The articles and theses included in the study were examined according to the method and model / design of the studies, the year the thesis was published, the data collection tools used, the research focus area, the sample size and the sample type. The

obtained data were interpreted according to frequency values and presented in tables. As a result of the analysis of the data, it was determined that the most research was conducted in 2018. However, it was determined that the most used method in the investigated studies was quantitative and the least used method was qualitative research method. Considering the sample size and sample type in the studies, it is seen that the sample range with 101-300 participants is the most preferred and the random sampling method is used the most. When the studies are examined according to focus subject areas; it was revealed that the most studies were conducted in the field of teacher / pre-service teacher opinions and the most used data collection tool was the questionnaire and interview form. The study is important because it determines the trends in theses and articles and guides future studies.

Keywords: Alternative Assessment and Evaluation, Content Analysis, Constructivism.

1. GİRİŞ

İnsanoğlu, doğduğu günden itibaren sürekli bir değişim ve gelişim içindedir. 21. Yüzyıl ile birlikte bilim, teknoloji, eğitim gibi alanlarda büyük değişimler yaşanmıştır. Bilgi ve teknoloji alanlarında meydana gelen yenilikler eğitim alanında da yeni anlayışlar geliştirilmesinin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucunda ülkemizde eğitim programlarında köklü bir değişikliğe gidilerek davranışçı yaklaşımı temel alan eğitim programları yerini öğreneni, öğretme-öğrenme sürecini merkeze alan, bilginin öğrenci tarafından yapılandırılmasına dayanan yapılandırmacı yaklaşıma bırakmıştır (Sönmez Ektem, Erben Keçiçi ve Pilten, 2016). Yapılandırmacılığa göre öğrenme, bireyin zihninde gerçekleşen bir iç süreçtir. Kişi dışarıdan gelen uyarıcılara karşı pasif ve edilgen durumda değil, tam tersine, bilgiyi zihninde yapılandırarak özümseyen ve etkin kişi konumundadır (Köklükaya, 2010).

2004–2005 öğretim yılında, çağdaş eğitime ve yapılandırmacı (constructivist) yaklaşıma uygun olarak şekillenen ilköğretim programlarında öncelikle ihtiyaçları yanıtlayacak kazanımlar belirlenmiştir. Öğrencileri bu kazanımlara ulaştıracak temalar (içerik) belirlendikten sonra ise bu içeriği etkili olarak kazandırabilme yolları (eğitim durumları) ve programın etkililiği hakkında bilgi almak için ise ölçme-değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşıma paralel olarak öğrenme ve öğretme sürecinde öğretmen merkezli bir yapıdan öğrenci merkezli yapıya geçilmesi sonucunda eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olan programın ölçme değerlendirme boyutunun da bu değişime uygun biçimde yapılandırılması sağlanmıştır (Şahin ve Ersoy, 2009).

Programının dört ögesinden biri olan ölçme değerlendirme; ölçme ve değerlendirme kavramlarının birbirini tamamlaması ile oluşmuştur. Ölçme ve değerlendirme kavramları her ne kadar bir arada kullanılsa da birbirlerinden farklı kavramlardır. Eğitim sürecinde yer alan bilgilerin öğrenciler tarafından ne derece anlaşıldığını gözlemleyerek sonuçların sayı ve sembollerle ifade edilmesi ölçme olarak ifade edilir (Kanatlı, 2008). Ölçme sonucunda belirlenen ölçütlere göre bir yargıya varma ve karar verme işi ise değerlendirme olarak adlandırılır (Demirel, 2004). Eğitimi bir süreç olarak düşünürsek bu sürecin sonucunda istenilen amaçlara ne derece ulaşıldığını anlamak, öğretme öğrenme sürecinin etkililiğini belirlemek, öğrenme eksiklerini ortaya çıkarmak ve elde edilen verilerle yargıya ulaşmak için ölçme ve değerlendirme yapılması gereklidir (Kanatlı, 2008).

Ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına genel olarak bakacak olursak geleneksel ölçme-değerlendirme ve alternatif ölçme- değerlendirme yaklaşımları olarak 2 ayrı kategoride inceleyebiliriz. Geleneksel Ölçme değerlendirme yaklaşımında kullanılan teknikler:

- 1)Çoktan seçmeli testler
- 2)Doğru- yanlış testleri
- 3)Eşleştirmeli testler
- 4)Kısa cevaplı testler
- 5)Yazılı yoklamalar olarak sıralanabilir.

Geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemleri, genellikle kâğıt-kaleme testleri olarak bilindiği için kısa süre içerisinde geniş bir konu alanını değerlendirerek sonuç odaklı ve tek yönlü değerlendirmeler yapmak için kullanılırlar (Buldur, 2009). Geleneksel ölçme değerlendirme teknikleri; ezbere dayalı, tutum, değer ve yargıları tam anlamıyla ölçemeyen, genellikle öğrencinin sınav anında verdiği yanıtlara dayanan ve süreci değerlendirmeyen, öğretmen merkezli, öğrenciyi

sınırlı bir zaman içerisinde ölçmeye dayanan bir ölçme değerlendirme yaklaşımıdır. Bu tür ölçme yaklaşımları basit düzeydeki bilgi ve becerileri ölçmekte, üst düzeydeki bilişsel becerileri yoklamakta ve çok boyutlu değerlendirme yapmakta kısmen yetersiz kalmaktadır (Köklükaya, 2010).

Yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun olarak güncellenen programda öğrencilerden beklenen yeterlikler değişmiş ve bu yeterliklere cevap verebilmek için öğrenciler; bilgiyi analiz edebilmeli, problem çözme becerileri ve iletişimlerini geliştirmelidirler. Ancak geleneksel öğretimde sıkça kullanılan ve klasik değerlendirme yaklaşımları içinde yer alan kısa cevaplı testler, doğru/yanlış testleri, çoktan seçmeli testler ve eşleştirmeli testler sözü edilen özelliklerin ölçülmesinde yetersiz kalmaktadır. Bu durum ise geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerinin dışında farklı değerlendirme yaklaşımlarının kullanılmasını ön plana çıkarmıştır (Bushell, 2006; Dochy, 2001; Falchikov and Goldfinch, 2000). Süreç sonunda oluşan ürünü ölçmeye çalışan geleneksel değerlendirme araçları ile birlikte öğrencinin süreç içerisindeki tüm performansını ve gücünü ortaya çıkarmayı hedefleyen, yapılandırmacı yaklaşıma uygun olan, öğrenciyi merkeze alan ve ezber odaklı olmayan alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerine yer verilmesi herkes tarafından kabul edilen bir durum olmasıyla birlikte alternatif değerlendirme yaklaşımlarına sıkça vurgu yapılmaya başlanmıştır (Nazlıçiçek ve Akarsu, 2008; Tan, 2012).

Ölçme değerlendirme ile ilgili literatür incelendiğinde alternatif değerlendirme yerine “otantik değerlendirme” (DiMartino, Castaneda, Brownstein and Miles 2007: 2; Rennert-Ariev, 2005: 1), “informal değerlendirme” (Hamayan, 1995: 213), “performans değerlendirme” (DiMartino et al., 2007: 2; Hamayan, 1995: 213) “betimleyici ya da doğrudan değerlendirme” (Hamayan, 1995: 213) gibi birçok kavram kullanılmaktadır.

Alternatif ölçme değerlendirme, tek bir doğru cevabı olan çoktan seçmeli testlerin, yazılı yoklamaların, D/Y testlerinin de içinde bulunduğu geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerinin dışında kalan tüm değerlendirmeleri kapsamaktadır (Gren and Emerson, 2008; MEB, 2005; Weigold, 1999). Alternatif ölçme ve değerlendirme, bilgi, kavrama ve nadir olarak analiz basamağı düzeyindeki bilgileri ölçen ve belirli sürede yapılan doğru soru sayısına göre öğrencinin başarısını değerlendiren geleneksel ölçme ve değerlendirmeye göre daha esnek bir yapıya sahiptir. Alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemleri, belirli saatlerde, belirlenen bir zaman dilimi içerisinde yapılarak öğrencilerde sınav kaygısı ve stres oluşturmak yerine süreç içinde öğretimle iç içe yapılarak öğretimin etkililiğini, öğrenci performansını ortaya çıkarma da daha geçerli- güvenilir sonuçlar vermektedir. Bununla birlikte öğrenme sürecinde ortaya çıkan eksiklikler süreç içerisinde değerlendirilip düzeltilebildiği için öğretim süreci daha sistemli, daha verimli bir hale gelmektedir (Baysan, 2019).

Alternatif ölçme değerlendirmenin; farklı zeka türlerine ve farklı yeteneklere sahip öğrencileri değerlendirmede, uygulamada ve puanlamada kolaylık sağlaması, farklı öğrenme durumlarına yer vermesi ve yaratıcılığı destekleyici olması gibi birçok olumlu sonuçlarının olduğu yapılan araştırmalar tarafından da ortaya koyulmuştur (Shavelson and Baxter, 1992; Waters et.al., 2004). Kavram haritaları, portfolyolar, rubrikler, performans değerlendirme, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, öz ve akran değerlendirme, kavram ağları ve anlam çözümleme tabloları öğrencinin gelişimi hakkında dönüt almak için kullanılan alternatif ölçme değerlendirme teknikleridir.

Tablo 1: Alternatif Ölçme Değerlendirmede Kullanılan Yöntem Teknikler

Kavram haritaları	Öz değerlendirme - Akran değerlendirme
Portfolyo	Proje
Rubrik	Kavram ağı
Performans değerlendirme	Anlam çözümleme tabloları
Yapılandırılmış grid	Gözlem ve görüşme
Tanılayıcı dallanmış ağaç	Kelime ilişkilendirme

Özellikle öğrencilerin öğrenme sorumluluklarını almaları, arkadaşlarının çalışmalarını, ödev, araştırma, raporlarını ve projelerini objektif olarak değerlendirebilmeleri ve işbirlikli çalışma becerilerini kazanmaları için akran değerlendirme (peer assessment) önemli bir alternatif ölçme değerlendirme tekniği olarak karşımıza çıkmaktadır. Literatürde; “akran yanıtı” (peer response) , “akran incelemesi” (peer review), “akran düzeltme” (peer editing), “akran eleştirisi” (peer critiquing) ve “akran geribildirim” (peer feedback) (Bayat, 2018) gibi farklı adlandırmalarla karşımıza çıkan akran değerlendirme, öğrencilerin belirli ölçütler dahilinde birbirlerini değerlendirmesi olarak tanımlanabilir.

Akran değerlendirme ile arkadaşını değerlendiren öğrenci, öz değerlendirme ile kendisini ve performansını değerlendirir. Öz değerlendirme, süreç içerisinde öğrencinin neleri öğrendiğini veya öğrenemediğini, hangi alanlarda eksiklerinin olduğunu belirlemesi, gözden geçirmesi, eksikliklerini süreç içerisinde tamamlayarak gelişimini değerlendirebilmesi açısından önemlidir (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2015).

Kavram haritaları, yeni kazanılan bilgilerin var olan bilgilerle nasıl ilişkilendirildiğini, kavramlar arasındaki ilişkilerin öğrenciler tarafından fark edilmesi ve görsel/ uzamsal hafızayı geliştirmesi açısından kullanılması gereken alternatif ölçme değerlendirme tekniğidir (Bahar, 2016). Yapılandırılmış grid ise, öğrencilerin bilgi eksiklerini, kavram yanlışlarını gidermede ve hazırbulunuşluklarını belirlemede kullanılır. Tanılayıcı dallanmış ağaç (TDA) tekniğinin de öğrencinin yanlış bilgilerini, yanlış stratejilerini ortaya çıkarması, kavram yanlışlarının görülmesi ve kavramlar arasındaki ilişkileri doğru kurup kurmadıklarını ortaya çıkarılabilmesi için sınıf ortamında kullanılması gerekmektedir (Yayla, 2012). Geleneksel D/Y testlerine benzemekle birlikte geleneksel D/Y tekniklerinde bir sonraki cevap önceki sorunun cevabından bağımsızken TDA tekniğinde her bir D/Y cevabı bir sonraki sorunun doğru yanlış cevabını etkileyecek niteliktedir (Bahar ve diğ., 2008).

Kanatlı'nın (2008) yaptığı çalışmada öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, kendilerini alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini hazırlama ve uygulama düzeyinde kısmi anlamda yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Ancak yapılandırılmış grid hazırlamada ve uygulamada sorun yaşadıklarını, bunun sebebi olarak grid tekniğini yeni duyduklarını ve bu konuda bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmişlerdir. Şenel Çoruhlu, Er Nas ve Çepni (2009) ile Yalçınkaya (2010) tarafından yapılan çalışmalarda da öğretmenlerin en az kullandıkları alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin tanılayıcı dallanmış ağaç ve yapılandırılmış grid olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte öğretmenler tarafından en çok kullanılan alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin başında öğrenci ürün dosyası (portfolyo/ ürün seçki dosyası) performans ödevleri, proje çalışmaları ve gelmektedir (Çelikkaya, Karakuş ve Öztürk Demirbaş, 2010; Kanatlı, 2008; Yalçınkaya, 2010).

Konu ile ilgili literatür incelendiğinde alternatif ölçme değerlendirme ile öğretmenlerin öz yeterlikleri ve yaşadıkları sorunlar (Buldur, 2009; Duran, 2017; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; Karbeyaz, 2018), öğretmen yeterlikleri (Bağcı, 2011; Dokumacı Sütçü, 2013; Köklükaya, 2010; Yapalak, 2009;), öğretmenlerin teknikleri bilme ve tercih etme sıklıkları (Demirbaş, 2012), Alternatif ölçme değerlendirme ile ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesi (Kanatlı, 2008; Okur, 2008; Orbeyi ve Güven, 2008; Yayla, 2012; Yiğit, 2013), okul yöneticilerinin görüşleri (Alkan, 2012), öğretmenlerin teknikleri kullanma düzeyleri Altınışık (2014) ve Ersözlü (2008)' nün akademik başarı ve tutuma olan etkisinin araştırılması ile ilgili konularda çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Türkiye'de eğitim alanında önemli bir yeri olan YÖK Ulusal Tez Merkezi ve DergiPark'ta yayımlanan Alternatif Ölçme Değerlendirme ile ilgili yayımlanan tez ve makalelerin eğitim ile ilgili yapılan ve yapılacak araştırmalara büyük katkı sağladığı ve araştırmacılar için yönlendirici bir role sahip olduğu söylenebilir. Bu yüzden, YÖK Ulusal Tez Merkezi ve DergiPark'ta konu ile ilgili yayınlanan makalelerin eğitim ile ilgili araştırmalarda nasıl analiz edildiği, kullanılan yöntem, veri toplama aracı, konu alanı ve örneklem ve gibi alanlarda sağladığı verilerin görülmesi gerekmektedir. Sonuç olarak 2004-2005 yıllarından itibaren yapılandırmacı yaklaşıma geçilmesiyle birlikte alternatif ölçme değerlendirme ile ilgili yayınlanan araştırmaların, kapsamlı ve bütüncül bir şekilde görebilmesi için böyle bir çalışmaya ihtiyaç olduğu ve çalışmanın literatürde oluşan eksikliği gidereceği düşünülmektedir.

1.2. Amaç

Türkiye, 2004-2005 eğitim öğretim yılında öğretim programını yapılandırmacı (constructivist) yaklaşıma uygun olarak güncellemiştir. Programın etkililiği, eksikleri, işleyişi hakkında öğretmene geri bildirim sağlayan ölçme değerlendirme ögesi de bu süreçte güncellenerek günümüzdeki halini almıştır. Yapılan araştırma ile güncellenen programın ölçme ve değerlendirme ögesinde meydana gelen değişiklikleri görebilmek, yıllara göre çalışmaların yöntemleri, evren- örneklemeleri, odak konu alanları ve kullanılan veri toplama araçlarında meydana gelen değişimi, çalışmaların eğilimlerini, niteliklerini bütüncül bir bakış açısıyla görebilmek amaçlanmıştır. Ancak 2005-2006 yıllarındaki araştırmaların sınırlı sayıda olmasından dolayı 2008 yılından başlanarak 2020 yılına kadar temelde alternatif ölçme değerlendirme alanında yapılan lisansüstü tez ve makaleler incelenerek aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde ve DergiPark'ta yayınlanan Alternatif Ölçme Değerlendirme ile ilgili yapılan tez ve makaleler;

1. Yayınlandığı yıl,
2. Çalışmanın yöntemi ve modeli / deseni,
3. Örneklem büyüklüğü ve örnekleme yöntemi
4. Araştırma odak konu alanı,
5. Kullanılan veri toplama aracı açısından nasıl bir dağılım göstermektedir?

2. YÖNTEM

Bu bölümde yapılan araştırmanın modeli, verilerin toplanması, geçerlik- güvenilirlik bilgileri ve veri analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Çalışmanın amaçları derleme çalışması kapsamında çözümlenmektedir. Bu çalışmada, eğitimde yapılandırmacı yaklaşıma geçilme tarihi baz alınarak YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde ve DergiPark'ta yayınlanan alternatif ölçme değerlendirme ile ilgili olan ve amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen tez ve makaleler çeşitli değişkenler açısından analiz edilerek açıklanmaya çalışılmıştır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada, programın ölçme değerlendirme ögesinde yaşanan değişimlerin lisansüstü tezlerde nasıl yer aldığını, yayınlanan çalışmaların nitelik ve nicelik açısından son yıllarda hangi şekilde değişikliklere uğradığını ve yapılan çalışmaların genel eğilimlerini belirleyebilmek için YÖK Tez Merkezi'nde ve DergiPark'ta taramalar yapılmıştır. Çalışmanın amacına uygun olarak YÖK Tez Merkezi'nde ulaşılabilen yüksek lisans ve doktora tezlerinden toplam 27 adet çalışma ve DergiPark'ta konu ile ilgili yapılmış olan 18 makale çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışma kapsamına alınan her tez ve makale araştırmacı tarafından oluşturulmuş olan "Tez/Makale Kodlama Formu" kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmaya dahil edilen makale ve tezler form da yer alan; çalışmaların yöntemi ve modeli/deseni, tezin yayınlandığı yıl, kullanılan veri toplama araçları, araştırma odak konu alanı, örneklem büyüklüğü ve örneklem türüne göre incelenmiştir

2.3. Geçerlik ve Güvenilirlik

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen araştırma verilerinin analiz edilmesi ve yorumlanmasında araştırmaya dahil edilen makale ve tezler adlandırma ve kategori oluşturma sürecinde detayı bir şekilde incelenmiştir. Çalışmalar, yayınlandığı yıl, çalışmanın yöntemi ve modeli / deseni, örneklem büyüklüğü ve örnekleme yöntemi, araştırma odak konu alanı ve kullanılan veri toplama aracı olarak toplamda 5 kategori altında toplanmıştır. Verilerin analizinde geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması için çalışmalar farklı araştırmacıların görüş birliğine uygun olarak analiz edilmiştir. Analize tabi tutulan tezlerin bir kısmı (15 tez) rastgele seçilerek farklı kodlayıcılar (2) tarafından tekrar kodlanmıştır. "Miles ve Huberman (1994) kodlayıcılar arası güvenilirlik kavramını kullanarak bir formül geliştirmiş [Güvenirlik = (Görüş Birliği)/(Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] x

100] ve sonucun %90' a yakın veya üzerinde olduğunda kabul edilebilir olduğunu önermişlerdir” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, ve Demirel, 2016.). Güvenirlilik hesaplama formülüne göre üç kodlama arasındaki uyum yüzdesi %92 olarak hesaplanmıştır. Son olarak analize tabi tutulan tez ve makalelerdeki kategorilere dayalı olarak frekans değerleri hesaplanarak veriler yorumlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen veriler analiz edilirken içerik analizi tekniği kullanılmıştır. 2008-2020 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde ve DergiPark'ta yayınlanan Alternatif Ölçme Değerlendirme ile ilgili tez ve makaleler 5 kategori altında analiz edilmiştir. İçerik Analizi, daha çok sosyal bilimler alanında yoğun olarak kullanılan bir teknik olmakla birlikte eğitim alanında da sıklıkla kullanılmaktadır. “İçerik Analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenen bir teknik olarak tanımlanır” (Büyüköztürk vd., 2016). Betimsel veri analizinde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulduğu için betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavramlar, anlamlar ve temalar içerik analizi sonucu ortaya çıkarılabilir (Selçuk vd., 2014).

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümde incelenen lisansüstü tez ve makalelerin yayınlandığı yıl, çalışmanın türü, araştırma yöntemi ve modeli/ deseni, kullanılan veri toplama aracı, örneklem büyüklüğü ve odak konu ile ilgili bulgular yer almaktadır.

3.1. Yayınladığı Yıllara Göre Tez ve Makalelerin Dağılımı

İncelenen lisansüstü tezlerin/ makalelerin 2008-2020 yılları arasındaki dağılımı ile ilgili elde edilen veriler tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Lisansüstü Tez ve Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Tez	Makale	f
2008	3	1	4
2009	2	3	5
2010	1	1	2
2011	1	1	2
2012	4	1	5
2013	6	-	6
2014	1	1	2
2015	1	1	2
2016	1	1	2
2017	1	2	3
2018	4	4	8
2019	1	2	3
2020	1	-	1
Toplam	27	18	45

2008-2020 yıllarını kapsayan zaman diliminde yapılmış olan lisansüstü tez ve makalelerin yıllara göre dağılımını gösteren Tablo 2 incelendiğinde en fazla 2018 (f= 8) ve 2013 (f)=6 yıllarında çalışma yapıldığı ortaya koyulmuştur. Bu yıllarda yayınlanan toplam çalışma sayısı ise 14’ tür. Ayrıca çalışma kapsamına alınan toplam 45 çalışmadan tez sayısı 27, makale sayısı ise 18 olarak bulgulanmıştır.

3.2. Tez ve Makalelerin Araştırmanın Yöntemine/ Modeline Göre Analizi

İncelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin; kullanılan yöntem ve modele göre analizi sonucu elde edilen veriler tablo 3’ de verilmiştir.

Tablo 3: Lisansüstü Tez ve Makalelerde Kullanılan Yöntem ve Modeller

Yöntem	Model	Tez	Makale	f
Karma	Açıklayıcı (Nicel) Açıklayıcı (Nitel)	13	3	16
Nicel	Çeşitleme Alan Taraması İlişkisel Tarama Genel Tarama Kesitsel Tarama	- 1 11 -	1 2 6 1	1 3 17 1
Nitel	Gelişimsel Araştırma Eylem Araştırması Doküman Analizi Özel durum çalışması	1 - - -	- 2 3	1 2 3
Toplam		27	18	45

Alternatif ölçme değerlendirme teknikleri ile ilgili olarak incelenen lisansüstü tez ve makalelerin yöntemlerine göre dağılımını gösteren Tablo 3 incelendiğinde sırasıyla en fazla nicel yöntemin (f=23), daha sonra ise en fazla karma yöntemin(f= 16) kullanıldığı görülmektedir. Çalışmalarda en az kullanılan yöntem ise Nitel araştırma (f=6) yöntemidir. Nitel araştırma yöntemlerinden en fazla kullanılan model Özel durum çalışması (f=3) dır. Nicel araştırma yöntemlerinden en fazla kullanılan modelin ise genel tarama (f=17) olduğu görülmektedir

3.3. Tez ve Makalelerin Örneklem Büyüklüğü ve Türüne Göre Analizi

İncelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin; örnekleme yöntemi ve örneklem büyüklüğü bakımından analizi tablo 4' de belirtilmiştir.

Tablo 4: Lisansüstü Tez ve Makalelerin Örneklem Büyüklüğü ve Örnekleme Yöntemine Göre Dağılımı

Örneklem Büyüklüğü	Tez	Makale	f	Örnekleme Yöntemi	Tez	Makale	f
*0-30	2	2	4	Uygun	-	1	1
31-100	7	4	11	Ölçüt	1	1	2
101-300	11	9	20	Amaçlı	1	1	2
301-500	4	2	6	Tesadüfi	9	6	15
501-700	-	-	-	Küme	2	-	2
701-1000	-	1	1	Diğer	3	1	4
1000+	3	-	3				
Toplam	27	18	45		16	10	26

*Nitel araştırmalarda kullanılan örneklem büyüklüğü nicel araştırmalara göre daha küçük olduğu için bu araştırmada örneklem aralığının başlangıcı 0-30 olarak tercih edilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde ilk sırada 101-300 (f=20) aralığında, ikinci sırada 31-100 aralığında (f= 11) örneklem kullanılan çalışmalar yer almaktadır. Ayrıca en az 701-1000 (f=1) aralığında örneklem kullanılan çalışma olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen lisansüstü tez ve makaleler örnekleme yöntemi bakımından incelendiğinde ise en fazla Tesadüfi Örnekleme (f=15) yolunun seçildiği, ölçüt, amaçlı, ve küme örnekleme yöntemlerinin kullanıldığı çalışma sayısının birbirine eşit olduğu (f=2) bulunmuştur. Çalışmaya dahil edilen 3 tez çalışmasında evren ile örneklem aynı olduğu için örnekleme yapılmamıştır. Bununla birlikte 8 tez ve 8 makalede de kullanılan örnekleme yöntemi belirtilmemiştir.

3.4. Odak Konu Alanlarına Göre Tez ve Makalelerin Analizi

İncelenen lisansüstü tez ve makalelerin konu alanlarına göre dağılımının incelenmesi sonucunda elde edilen veriler tablo 5'te belirtilmiştir.

Tablo 5: Lisansüstü Tez ve Makalelerin Odak Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Odak Konu Alanı	Tez	Makale	f
Eğitim programı etkililiği	1	1	2
Öğretmen/ öğretmen Adayı Görüşleri	10	8	18
Öğretmen/ öğretmen adayı öz yeterlikleri	5	4	9
Öğretmen/ öğretmen adayı yeterlikleri	5	3	8
Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini uygulamada karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri	2	1	3
Öğretmen/ öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanma düzeyleri	1	1	2
Diğer	3	-	3
Toplam	27	18	45

2008-2020 yılları arasında yapılan çalışmaların odak konu alanlarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışmanın öğretmen/ öğretmen aday görüşleri (f=18) konu alanında yapıldığı görülmektedir. Öğretmen/ öğretmen aday öz yeterlikleri (f=9) ve öğretmen/ öğretmen aday yeterlikleri (f=8) ise en çok çalışma yapılan diğer konu alanları arasındadır. Bununla birlikte alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini uygulamada karşılaşılan sorunlar ile çözüm önerileri (f=3) ve diğer (f=3) konu alanlarında yapılan çalışmalar ile eğitim programı etkililiği (f=2) ile öğretmen/ öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanma düzeyleri (f=2) odak konu alanlarında yapılan çalışmaların eşit olduğu tablo 5'te ortaya koyulmuştur. Diğer olarak belirtilen 3 çalışma ise; alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına yönelik WEB tabanlı modül tasarımı ve değerlendirilmesi, öğrencilerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi, ve 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri ile öğretmenlerinin alternatif ölçme- değerlendirme tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıkları ile ilgilidir.

3.5. Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Lisansüstü Tez ve Makalelerin Analizi

İncelenen tez ve makalelerde kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Lisansüstü Tez ve Makalelerde Kullanılan Veri Toplama Araçları

Veri Toplama Aracı	Tez	Makale	f
Anket	17	9	26
Ölçek	10	4	14
Görüşme formu	16	8	24
Günlük	1	1	2
Gözlem Formu	2	-	2
Bilgi Formu	5	-	5
Başarı Testi	2	-	2
Doküman	1	1	2
Yazılı Rapor	2	-	2
Açık uçlu soru formu	2	-	2
Toplam	58	23	81

Tablo 6 incelendiğinde; bazı tez ve makalelerde birden çok veri toplama aracı kullanıldığı ve buna bağlı olarak tez (f=58) ve makalelerin (f=23) sayısının fazla olduğu görülmüştür. Karma ve nicel çalışmalarda veri toplama amacı ile en fazla kullanılan veri toplama aracının anket (f=26) ve ölçek(f=14) olduğu ortaya koyulmuştur. Nitel ve karma olan çalışmalarda en fazla kullanılan veri toplama aracının ise görüşme formu (f=24) olduğu görülmüştür. Araştırmaya dahil edilen lisansüstü tez ve makalelerde en az kullanılan veri toplama araçları (f=2) ise günlük, gözlem formu, başarı testi, doküman, yazılı rapor, açık uçlu soru formudur.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmada 2008- 2020 yılları arasında alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri ile ilgili yapılmış olan YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde ve DergiPark'ta yayınlanan 18 makale ve 27 tezden oluşan 45 çalışma araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmalar; yayınlandığı yıl, çalışmanın yöntemi ve modeli / deseni, örneklem büyüklüğü ve örneklem türü, konu alanı, kullanılan veri toplama aracı gibi ölçütler dikkate alınarak incelenmiştir. Bu ölçütler dikkate alındığında 2008- 2020 yılları arasında alternatif ölçme ve değerlendirme ile ilgili en fazla çalışmanın 2018 yılında yapıldığı görülmektedir. Son yıllarda öğrenme- öğretme sürecinde farklı yöntem ve tekniklerin kullanımının artmasıyla birlikte alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin kullanımı da artmıştır. Bunun sonucunda ise tekrar gündeme gelen alternatif ölçme değerlendirme teknikleri, daha fazla çalışmaya konu olmaya başlamıştır.

Yayınlanan lisansüstü tez ve makaleler konu alanları bakımından incelendiğinde öğretmen/ öğretmen adayı yeterlikleri, öz yeterlikleri, alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini uygulayabilme düzeyleri vb. konularda çalışmalar yapılmıştır. Bu konu alanlarından, sırasıyla en fazla çalışmanın öğretmen/ öğrenci adayı görüşleri, öğretmen/ öğretmen adayı öz yeterlikleri ve öğretmen/ öğretmen adayı yeterlikleri alanlarında olduğu görülmektedir. Öğretmenler, programın uygulayıcıları konumunda oldukları için görüşlerinin ve niteliklerinin araştırmacılar tarafından merak edilerek çalışmaların odak noktasının öğretmen ve öğretmen adayları olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya dahil edilen çalışmalar yöntem bakımından incelendiğinde en fazla kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma yöntemi olduğu ve nicel araştırma yöntemleri içinde ise en fazla genel tarama modellerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Bununla birlikte nicelden sonra en fazla olarak kullanılan yöntemin nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma araştırma yöntemi olduğu görülmektedir. Lisansüstü tez ve makalelerin içinde en az kullanılan yöntemin ise nitel araştırma yöntemi olduğu bulgulanmıştır. Konu ile ilgili yapılan farklı farklı çalışmalar da (Aytaçlı, Aydoğan ve Yıldırım, 2015; Çiçek, 2019; Doğan ve Tok, 2018; Gündoğdu, Kurtoğlu Erden, Seferoğlu, Akıncı, 2012; Kurtoğlu ve Seferoğlu, 2013; Saracalaoğlu, Gündoğdu, Altın, Aksu, Kozagaç ve Koç, 2014; Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar, 2014; Ulutaş ve Ubuz, 2008; Yalçınkaya ve Özkan, 2012;) bu bulguları destekler niteliktedir. Çalışmalarda nicel araştırma yöntemlerinin çoğunlukta olması; daha büyük örnekleme ulaşılabilmesi, daha sistematik olarak veri toplanabilmesi, verilerin kolay yorumlanabilmesi ve sonuçların daha geniş kitlelere genellenebilir olmasının bir sonucu olarak görülmektedir. Bununla birlikte nitel araştırma yöntemlerinin daha az tercih edilmesinin sebebi ise olguların ve olayların ortam içerisinde anlam kazanmasıyla birlikte elde edilen sonuçların farklı durumlara genellenememesi, sayısal olmayan verilerin daha derin kapsamlı bir araştırma gerektirmesi olarak gösterilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Lisansüstü tez ve makaleler kullanılan veri toplama araçlarına göre incelendiğinde en fazla kullanılan veri toplama aracının anket olduğu görülmektedir. Daha sonra sırayla görüşme formu ve ölçek kullanımının da yoğun olarak tercih edildiği dikkat çekmektedir. Çalışmanın bu bulgusu benzer çalışmalar (Çiçek, 2019; Doğan ve Tok, 2018; Kurtoğlu Erden vd., 2012; Kurtoğlu ve Seferoğlu, 2013; Ozan ve Köse, 2014; Saracalaoğlu, vd., 2014) tarafından desteklenmektedir Anket kullanımındaki bu yoğunluğun sebebi; incelenen çalışmaların büyük çoğunluğunun tarama modelinde tasarlanmış olması, anket yoluyla elde edilen verilerin, istatistiksel ve matematiksel olarak

daha kolay analiz edilebilir ve kısa sürede çok sayıda kişiye uygulanabilir olması olarak gösterilebilir (Gürbüz ve Şahin, 2017).

Çalışmalardaki örneklem büyüklüğü ve örnekleme yöntemine bakıldığında en fazla 101-300 aralığında örneklem kullanılan çalışmalar yer almaktadır. Selçuk, vd. (2014) tarafından yapılan “Eğitim ve Bilim Dergisinde Yayınlanan Araştırmaların Eğilimleri: İçerik Analizi” adlı çalışmada, yapılan analizler sonucu en fazla kullanılan örnekleme yönteminin tesadüfi örnekleme olduğu görülmüştür. Araştırma sonucuna paralel olmamakla birlikte literatürde yer alan diğer çalışmalarda (Kurtoğlu Erden, Akıncı ve Seferoğlu, 2012; Sert, 2010) en fazla kullanılan örnekleme yönteminin elverişli örnekleme yöntemi olduğu sonucuna ulaşan araştırmalar da yer almaktadır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar neticesinde aşağıdaki öneriler oluşturulmuştur:

Araştırma bulgularına göre çalışmaya dahil edilen 27 tez ve 18 makale incelendiğinde “alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımı” ile ilgili doküman incelemesine rastlanmamıştır. Konu ile ilgili 5-10 yılda bir doküman incelemesi yapılması hem alanda gelişimi bütüncül olarak görmeyi hem de güncel bilgilerin araştırmacılara ulaşmasını sağlayacaktır. Bununla birlikte alternatif ölçme değerlendirme ile ilgili sadece nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmalar yerine bakış açısını ve derinlemesine araştırmayı ön plana alan nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmaların yapılması gerektiği söylenebilir.

İncelenen çalışmaların birçoğunda örnekleme yönteminin açıklanmadığı görülmektedir. Hangi çalışmaların niçin ve nasıl araştırmaya dahil edildiği, örneklemin nasıl yapıldığının ayrıntılı olarak verilmesi gerektiği için bu bölüme daha fazla önem verilebilir.

Bununla birlikte yapılan çalışmalar odak konu alanına göre incelendiğinde genellikle öğretmen/ öğretmen adaylarının görüşleri, yeterlikleri ve öz yeterlikleri gibi konular üzerinde yoğunlaşıldığı görülmektedir. Farklı örneklemeler kullanılarak farklı odak konularda yeni araştırmalar gerçekleştirilerek alanyazındaki boşlukları doldurulması önerilebilir.

KAYNAKÇA

Alkan, F. (2012). *Okul Yöneticilerinin İlköğretim Okullarında Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımlarına İlişkin Görüşleri (Uşak İli Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

Altınışık, D. (2014). *Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Etkinliklerini Gerçekleştirme Düzeyleri (Kırıkkale İli Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.

Bağcı, M.S. (2011). *İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Tekniklerini Etkin Kullanabilme Yeterliklerinin Araştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş S. ve Bıçak, B. (2015). *Geleneksel- Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Öğretmen El Kitabı*, 7. Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Bayat, K. B. (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Akran Değerlendirmesinin Öğrencilerin Yazma Kaygısına Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

Baysan, B. (2019). *İlkokullarda Ölçme Değerlendirme Amaçlı Yapılan Deneme Sınavlarının Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Buldur, S. (2009). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımlarına Yönelik Okuryazarlık ve Öz Yeterlik Düzeylerinin Geliştirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

Bushell, G. (2006). Moderation of Peer Assessment in Group Projects. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 31 (1), 91–108.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 21.Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çelikkaya, T., Karakuş, U. ve Öztürk Demirbaş, Ç. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanma Düzeyleri ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 57-76.
- Çiçek, A.M. (2019). *Türkiye’ de İlk Okuma Yazma Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirbaş, B.(2012). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerinin Tespiti ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- DiMartino, J., Castaneda, A., Brownstein, M., and Miles, S. (2007). Authentic Assessment. *Principal’s Research Review*, 2(4), 1-8.
- Dochy, F. (2001). A New Assessment Era: Different Needs, New Challenges. *Research Dialogue in Learning and Instruction*, 10(1), 11-20.
- Doğan, H. ve Tok, T. N. (2018). Türkiye’de Eğitim Bilimleri Alanında Yayımlanan Makalelerin İncelenmesi: Eğitim ve Bilim Dergisi Örneği. *Curr Res Educ*, 4(2), 94-109.
- Dokumacı Sütçü, N. (2013). *Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerini Kullanma Düzeylerine İlişkin Yeterlik Algıları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Duran, U. (2017). *Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Yöntemlerinin Kullanımına İlişkin Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Ersözlü, Z. N. (2008). *Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Falchikov, N. and Goldfinch, J. (2000). Student Peer Assessment in Higher Education. *Review of Educational Research*, 70(3), 287-322.
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 135-145.
- Green, K. and Emerson, A. (2008). Reorganizing Freshman Business Mathematics II: Authentic Assessment in Mathematics Through Professional Memos. *Teaching Mathematics and its Applications: An International Journal of the IMA*,27(2), 66-80.
- Gündoğdu, K., Aytaçlı, B., Aydoğan, R. ve Yıldırım, C. (2015). Öğretmen Yeterlikleri Alanında Yazılan Makalelerin İçerik Analizi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 30-43.
- Gürbüz, S ve Şahin, F. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Felsefe- Yöntem- Analiz*, 4. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hamayan, E.V. (1995). Approaches to Alternative Assessment. *Annual Review of Applied Linguistics*,15, 212-226.
- Kanatlı, F. (2008). *Alternatif Ölçme-Değerlendirme Teknikleri Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Karaca, E. (2003). *Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerine İlişkin Algıları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karbeyaz, P. (2018). *İlkokul ve Ortaokul Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerini Kullanma Düzeyleri ve Karşılaştıkları Sorunlar (Osmaniye İli Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis.
- Kazu, İ.Y ve Çam, H. (2019). Öğretmen Yeterliği ve Nitelikleri Üzerine Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi: Bir içerik Analizi Çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (71), 1349-1367.

- Köklükaya, A.N. (2010). *Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri ile İlgili Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Yeterliklerinin Belirlenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Kurtoğlu Erden, M., Seferoğlu, S.S., Sert, G. ve Akıncı, A. (2012). Öğretmenlerin Teknoloji Kullanma Durumlarını İnceleyen Araştırmalara Bir Bakış: Bir İçerik Analizi Çalışması. *XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Uşak Üniversitesi*, 351-357.
- Kurtoğlu Erden, M. ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğretmenlerin Teknoloji Kullanımı ile İlgili Türkiye Kaynaklı Dergilerde Yayımlanmış Makalelerin İncelenmesi. *Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Dergisi*, 2(3), 1-10.
- Nazlıçipek, N. ve Akarsu, F. (2008). Fizik, Kimya ve Matematik Öğretmenlerinin Değerlendirme Araçlarıyla İlgili Yaklaşımları ve Uygulamaları. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 18-29.
- Okur, M. (2008). *4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersinde Kullanılan Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Orbeyi S. ve Güven B. (2008). Yeni İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının Değerlendirme Ögesine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Eğitimde Kuram Ve Uygulamalar*, 4 (1), 133-147.
- Ozan C. ve Köse E. (2014). Eğitim Programları ve Öğretim Alanındaki Araştırma Eğilimleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*,4(1), 116-136.
- Özenç, M. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 157-178.
- Rennert-Ariev, P. (2005). A Theoretical Model for the Authentic Assessment of Teaching. *Practical Assessment Research & Evaluation*, 10(2), 1-11.
- Saracaloğlu, A. S., Gündoğdu, K., Altın, M., Aksu, N., Kozağaç, Z. B. ve Koç, B. (2014). Yaratıcı Düşünme Becerisi Konusunda 2000 Yılı ve Sonrasında Yayımlanmış Makalelerin İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 62-74.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M. ve DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve Bilim Dergisinde Yayımlanan Araştırmaların Eğilimleri: İçerik Analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453
- Sert, G. (2010). *Öğretim Teknolojileri Eğitiminde Yayımlanmış Türkiye Adresli Makalelerin İçerik Analizi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Shavelson, R. J. and Baxter, G.P. (1992). What We've Learned About Assessing Hands-on Science. *Educational Leadersh*, 49(8), 20-25.
- Sönmez Ektem, I., Erben Keçiçi, S. ve Pilten, G. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Süreç Odaklı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 661-680.
- Şahin, Ç. ve Ersoy, E. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeni İlköğretim Programındaki Ölçme-Değerlendirme Konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Algıları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 363-386.
- Şenel Çoruhlu, T., Er Nas, S. ve Çepni, S.(2009). Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Tekniklerini Kullanmada Karşılaştıkları Problemler: Trabzon Örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 122-141.
- Tan, K. H. K. (2012). How Teachers Understand and Use Power in Alternative Assessment. *Education Research International*, 2012(1). doi:10.1155/2012/382465
- Ulutaş, F. ve UbuZ, B. (2008). Matematik Eğitiminde Araştırmalar ve Eğilimler: 2000 ile 2006 Yılları Arası. *İlköğretim Online*, 7(3), 614-626.
- Yalçinkaya, E. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerini Kullanma Düzeyleri. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 1558-1571.
- Yalçinkaya Y. ve Özkan, H. H. (2012). 2000-2011 Yılları Arasında Eğitim Fakülteleri Dergilerinde Yayımlanan Matematik Öğretimi Alternatif Yöntemleri ile İlgili Makalelerin İçerik Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(16), 31-45.

Yapalak, S. (2009). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerinin Tespiti ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yayla, R. G. (2012). *Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Yöntem Teknikleri ve Uygulamaları Hakkındaki Görüş ve Düşüncelerinin Belirlenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Nitel Araştırma Yöntemleri*, 11. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yiğit, F. (2012). *İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Alternatif Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Waters , F. H., Smeaton P. S. and Burns, T.G. (2004). Action Research in the Secondary Science Classroom: Student Response to Differentiated, Alternative Assessment. *American Secondary Education*, 32(3), 89-104.

Weigold, J. K. (1999). *Self Concept and Attitude Towards Traditional or Alternative Assessments: An Exploration of Gender Differences in Mathematics and Science*, Unpublished Master Thesis, Eastern Michigan University Ypsilanti, Michigan.

EXTENDED SUMMARY

Purpose

In this study, it is aimed to examine the changes in the assessment and evaluation component of the curriculum updated between 2004-2005. The methods, population-samples, subject areas and data collection tools used in the studies conducted on the subject of the assessment and evaluation were examined on a yearly basis, and the trends and qualities of the researches were examined from a holistic perspective. For this purpose, the following questions were investigated.

What is the distribution of the thesis and articles according to;

1. Published year,
2. The method and model / design of the research,
3. Sample size and sampling method
4. Research focus area,
5. the data collection tool used?

Methodology

The study is carried out as a review study. Review study is the process of examining, evaluating and synthesizing the literature related to the purpose of the study. During the data collection phase, investigations were made in YÖK Thesis Center and DergiPark article center. The years of 2004-2005, when the constructivist approach was adopted in education, was taken as a selection criteria for determine study group. The study group was examined to content analysis using the "Thesis / Article Coding Form". The reviewed studies were grouped under 5 categories in total: the year they were published, the method and model / design of the study, the sample size and sampling method, the research focus area, and the data collection tool used. In order to ensure coding reliability in the analysis of the data, some of the theses and articles analyzed were re-encoded by different coders.

Findings

When the distribution of the studies included in the study by years is examined, it is seen that the studies were most concentrated in 2018 and 2013. It is seen that the number of theses is 27 and the number of articles is 18 from a total of 45 studies included in the study. When the theses and articles on alternative assessment and evaluation techniques were examined according to their methods, quantitative method was used the most and then the mixed method was used the most. It is seen that the least used method in the studies is the qualitative research method. It is seen that the most used model among quantitative research methods is survey.

When the studies included in the scope of the study are examined according to the sample size, the first place is 101-300, and the second is the studies with a sample of 31-100. However, it is seen that the number of studies using samples in the range of 701-1000 is the least. When the theses and articles examined were examined in terms of sampling method, it was found that the number of studies in which random sampling method was used, criterion, purposeful, and cluster sampling methods were mostly equal to each other. The sampling method was not specified in 8 theses and 8 articles included in the study.

When the distribution of theses and articles related to alternative assessment and evaluation is examined by focus subject areas; It is seen that the most studies are conducted in the field of teacher / pre-service teachers' opinions. Teacher / pre-service teacher self-efficacy was determined as the other focus subject area in which the most studies were conducted. The number of studies in the focus subject areas of "teachers / pre-service teachers' levels of using alternative assessment and evaluation methods and curriculum effectiveness" are equal to each other.

When theses and articles are examined in terms of the data collection tool used; In some studies, it is seen that more than one data collection tool is used, and accordingly, diversity in data collection tools comes to the fore. As a result of the analysis, it was revealed that the most used data collection tool was questionnaire and interview. It was found that the least used data collection tools

in theses and articles examined within the scope of the study were diaries, observation forms, achievement tests, documents, written reports, and open-ended question forms.

Conclusion and Discussion

In this study, in which a total of 45 studies were subjected to content analysis, it is seen that the most studies on alternative assessment were conducted in 2018. In recent years, with the increase in the use of different teaching methods and techniques in the learning-teaching process and the prominence of process evaluation, the use of alternative assessment and evaluation techniques has also increased. As a result, alternative assessment and evaluation techniques came to the agenda and started to be the subject of more studies. With the increasing interest in alternative assessment and evaluation techniques, various studies have been started in different subject areas. When the studies included in the scope of the study are examined according to focus subject areas, it is seen that the most studies are in the fields of teacher / pre-service teacher opinions, teacher / pre-service teacher self-efficacy and teacher /pre-service teacher competencies. Since teachers, practitioners of the curriculum are the building blocks, it is thought that their opinions, competencies and qualifications were chosen by the researchers as the subject of study.

When the studies on alternative assessment and evaluation are examined in terms of the method used, it is seen that the quantitative research method is used the most and supports this finding in studies conducted by different researchers. As a common result, it can be said that the use of quantitative research method results from reasons such as generalizability of the results and ease of data collection. Due to the preference of quantitative research methods and survey models, it was found that the most used data collection tool in the studies examined was the questionnaire. This result is similar to the previous studies. It can be said that the ease of data analysis and the ability to reach a large sample are effective in using questionnaires as a data collection tool.

When the studies included in the study are examined according to the sample size, there are studies with a sample of 101-300 participants at most. However, in the studies analyzed in terms of sampling method, it was concluded that random sampling method was used the most.